

פֶּרֶשֶׁת בַּמִּדְבָּר תִּשְׁכַּח • גִּלְיוֹן 346

תּוֹרַת שְׁמִשׁוֹן

לומדים מסכת אבות פהכנה לחג השבועות

יֵאִיר הָאוֹר וְהַטֹּב הַצָּפוֹן, כִּי רָצָה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל, לְפִיכָךְ הִרְבָּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת (מכות כג, ב). 'תְּהִלָּה לְכָל חֲסִידָיו לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עִם קִרְבּוֹ' (תהלים קמה, יד), שֶׁאִפְלוּ שִׁיחָתוֹ וּמִנְהַגוֹ, צָרִיכָה תִּלְמוּד (ע"ז יט, ב). הִיטִיבוּ כָּל אֲשֶׁר דִּבְרוּ הַמִּפְרָשִׁים בְּטַעַם לְשֻׁבַּח עַל מַה שֶּׁנֶּחֱגוּ כָּל יִשְׂרָאֵל, ה' יִשְׁמְרֵם, לְשָׁנוֹת פְּרָקִי מִסַּכַּת אֲבוֹת מִדֵּי שֶׁבַת בְּשִׁבְתּוֹ בֵּין פֶּסַח לַעֲצֵרָת, כִּי הִזְמִנָּה מִלְּתָא הִיא לְהִכִּין עֲצָמָם בַּהֲכֵנָה דְּרַבָּה לְקַבֵּל הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, הָאִי יוֹמָא דְקָא גָרִים לְאֲשֶׁר בָּשֵׁם יִשְׂרָאֵל יְכַנֶּה, יוֹם חַג הָעֲצֵרָת הַקְדוּשׁ, עַל דֶּרֶךְ שְׁמַע בְּנֵי מוֹסֵר אֲבִיךָ וְאֵל תַּטֵּשׁ תּוֹרַת אֲמֶךָ' (משלי א, ח). וְאֵם אֵין דֶּרֶךְ אֲרָץ, אֵין תּוֹרָה (פ"ג מ"ז), דֶּרֶךְ אֲרָץ קִדְמָה לְתוֹרָה, כְּנֻדָּע (ראה ויק"ר ט, ג). (הקדמת רבינו ה'רע שמשון' לספרו 'תולדות שמשון').

מטרת הדגלים להשפין שלום

מדוע בני ישראל התאוו לדגלים בשעת מתן תורה? איך על ידי הדגלים בא השלום? מה שרש השטן?

במדרש (במ"ר ב, ב) כתוב: בשעת מתן תורה כשראו

ברכת המחבר
מתוך הקדמת הספר

אנשי דוד ה'וי בן ג'לי לשמע הצלחה ברבה ועושר בלא גבול בקרוב ממש

תורת חיים

פנינים מתורתו של האור החיים הקדוש -
הרה"ק רבי חיים בן עטר נלב"ע ט"ו תמוז תק"ג

שלשה עקרי ההכנה לקבלת התורה

בחוש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו מדבר סיני ויסעו מרפידים ויבאו מדבר סיני ויחננו במדבר ויחן שם ישראל נגד ההר (שמות יט, א-ב):

מקשה רבנו האור החיים הקדוש זלה"ה: למה אחר המקדש, והיה לו להקדים ולומר ויסעו מרפידים קודם שאמר 'באו מדבר סיני'.

עוד יש לדקדק ולהבין במה שחזר ואמר 'ויבאו מדבר סיני', והלא כבר אמר בפתח שלפניו 'באו מדבר סיני'. עוד קשה למה הצריך לומר 'ויחננו במדבר', הלא מובן הוא הדבר כי במקום ביאתם חנו, ודי לנו במה שאמר 'ויבאו מדבר סיני'. ועוד, מה לנו לדעת מהיכן נסעו, וההודעה הזו של 'ויסעו מרפידים' לכאורה מיותר.

ומבאר רבנו האור החיים זלה"ה, שיש כאן יסוד והכנה לאפן קבלת התורה, וכונת הכתיב להקדים לנו שלשה עניינים שהם עקרי ההכנה לקבלת התורה, שבאמצעותם נתרצה ה' להנחילם את נחלתו שהיא תורתנו הנעימה.

הענין הראשון, הוא התגברות והתעצמות בעסק התורה, כי העצלות הוא עשב המפסיד השגתה, ולזה תמצא כי כל מקום שיזכירנה ה' לתורה, ידקדק לומר לשון חזק ואמץ עד גדר שימית עצמו עליה כמו שמצינו בפסוק (במדבר יט יד) 'זאת התורה אדם כי ימות' וכו', ודרשו ז"ל (שבת פג, ב) אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה.

כמו כן רבותינו ז"ל ידקדקו תמיד בהזכרתה לומר עסק התורה, השתדלות התורה, ורבים כמוהו, ולא תשג ההשגה בתורה אלא בהתעצמות גדול. וכנגד זו אמר הכתוב ויסעו מרפידים, לא בא להודיע מקום שממנו נסעו, שאם כן היה לו להקדימו קודם שיזכיר את המקום שחננו שם, אלא כאן נתכוון לומר שנסעו מבחינת רפיון ידים כמו שמצינו שדרשו כן רבותינו ז"ל (סנהדרין קו א) בפסוק (לעיל יז ח) 'וילחם עם ישראל ברפידים', ברפיון ידים. וספר לנו הכתוב שעתה נסעו מבחינה זו, והכיני עצמם לעבד עבודת משא בנעם ה', והוא אמרו 'ויבאו מדבר סיני'.

הענין השני, הוא השפלות והענוה, כי אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שמשפיל עצמו, ומשים עצמו במדבר, וכנגד זה אמר 'ויחננו במדבר' לשון שפלות וענוה כמדבר שהכל דורכים עליו.

הענין השלישי, הוא בחינת יעוד חכמים בהתגברות בלב שלם ותמים, שלא יהיו בד בבד שעליהם אמר הכתוב (ירמיה ג) 'חרב אל הבדדים' כמו שדרשו בגמרא (ברכות סג, א), אלא יתועדו יחד ויחדדו זה לזה ויסבירו פנים זה לזה, וכנגד זה אמר 'ויחן שם ישראל', לשון יחיד שנעשו כל יחד כאיש אחד, וכשיקיימו שלשה דברים הללו אזי הם ראויים לקבלת התורה.

פניני שמשון

פנינים ורשינות נפלאים לפי ענינים ככתבם וכלשונם

עניני קבלת התורה לכבוד חג שבועות

הקדוש ברוך הוא רצה שבמתן תורה יקנו ישראל נשמה חדשה

אמרו ז"ל בפרק ט' דשבת (פח, ב) כל דבור שיצא מפי הקדוש ברוך הוא פרוה נשמתם של ישראל, דכתיב (שיר השירים ה, ו) 'נפשי יצאה בדבר', והקדוש ברוך הוא הוריד טל שעתיד להחיות בו מתים, והחיה אותם וכו'. וקשה, ולמה היה צריך לכל זה, ולא נתן להם כח מתחלה לסבל, והלא 'אין מעצור לה' וכו'.

ויש לומר, שרצה שימותו, כדי שיקנו נשמה חדשה והויה חדשה, שלא יהיו עוד אותם האנשים ממש שהיו מתחלה עבדים, שהרי אותם מתו, ואלו אחרים הם, והרי הם אינם עבדים עוד. וזה היה טעם נמי של כפית ההר, כדי שיירמוז אל קבורת הגופים הראשונים, ואלו חדשים הם. (פרשת יתרו אות ט)

טעם שהמשיל המצוות לנר והתורה לאור

פסוק (משלי ו, כג) 'כי נר מצוה ותורה אור'. הטעם שהמשיל המצוה לנר, והתורה לאור, לפי שהנר אינו נדלק בלי לילה בכל החדרים ובכל המקומות, רק במקום שבני אדם משתמשים בו, וכפי הצורך שיש להם באותו מקום מיוחד. וכן המצוות, אינה משלת החובה על כל אדם לקיימם בשוה, בכל עת וזמן ובכל מקום. שהרי מי שנוול לו בן, מחיב באותה המצוה באותו היום, ולא האחרים, וכן פדיון הבן. ומי שיש לו בית, מיוחד לעשות מעקה, והאחרים חייבים במצוות אלו ביום אחר וכו'. ומשום הכי דומות ממש לנר. אבל האור מאירה לכל העולם כלו בשוה, וכן חובת התורה משלת על כל אחד מישראל, וכל אחד בודק עד מקום שיודי מאעת, אם במקרא אם במשנה או בגמרא. (פרשת ואתחנן אות י)

אחר קריאת התורה בא האור

פסוק (משלי ו, כג) 'כי נר מצוה ותורה אור'. והטעם שבמצוה הקדים 'נר' למצוה, ובתורה הקדים 'תורה' לאור, ולא כתב 'כי נר מצוה ואור תורה' אי נמי, 'כי מצוה נר ותורה אור'. יש לומר, לפי שבמצוה צריך שתקדים הכוונה למעשה המצוה, והכוונה שיש לו לאדם בתחלת המצוה, היא עצמה הכוונה שיש לו עד סוף גמר המצוה. אומנם בתורה אינו כן, כי האדם קורא ולומד, וליגרוס אינש והדר ליסבר (שבת סג, א), ואף על גב דלא ידע מאי קאמר (ע"ז יט, א), ואחר כך צריך שיתעצם בהבנת הלמוד, ויהיה שואל עזרו מקדש, שה' יאיר עיניו בתורתו. ומשום הכי כתיב 'ותורה אור', שאחר קריאת התורה בא האור, והוא אור ממש, ולא נר בלבד. וכן כתיב (תהלים קיט, יח) 'אל עיני ואביטה נפלאות מתורתך'. (פרשת ואתחנן אות י)

לקבלת הגלין במייל: zera277@gmail.com או באתר: zerashimshon.com | להפצה: 02-80-80-500 | לשמיעת שיעורים ועידכונים: 02-80-80-600

נערך ע"י המחנך הרב יגון כהן שליט"א * ארה"ב: הרב מנחם בנימין פאשקעס 347-496-5657 * ארץ ישראל: הרב ישראל זילברברג 05271-66450
י"ל ע"י זרע שמשון ע"ר 580624120 * ניתן לתרום לזכות ולע"נ ולקחת חלק בהוצאות והפצת הגלינות והספרים.

ניתן להפקיד בבנק מרכנטיל (17) סניף 635 מספר חשבון 71713028 ע"ש זרע שמשון, כמו כן ניתן לתרום בכרטיס אשראי בטל: 02-80-80-500 שלוחה 3
זכות הצדיק ודברי תורתו הקדושים יגן מכל צרה וצוקה, ויושפע על הלומדים ועל המסייעים בני חיי ומזוני וכל טוב סלה כהבטחתו בהקדמת ספריו.

